

22. ОКТОБАР, СВЕТСКИ ДАН МУЦАЊА

Муцање је један од облика поремећаја флуентности говора. Карактерише се свесним а ненамерним испрекиданим говором.

Дете или одрасли није у стању да потпуно контролише свој говор било да је то последица грчева органа за фонацију, артикулацију иреспирацију, или последица страхова, тензија и осталих спољашњих фактора.

Муцање је поремећај течности, ритма и темпа говора праћено понављањем делова речи, реченица, продужавањем гласова, застојима у говору, паузама, убацивањем поштапалица, разних неадекватних звукова, неправилним дисањем.....

Појава муцања, по најновијим истраживањима, присутна је у популацији од 4 до 11 процената. Више муцају дечаци него девојчице. Уколико је у говорно-језичком изразу присутно више од 20 процената дисфлуентности, тек онда говоримо о муцању.

ФИЗИОЛОШКО, РАЗВОЈНО МУЦАЊЕ је оно чији се симптоми јављају код великог броја деце у периоду између друге и четврте године, истраживања говоре да тај проценат иде и до 80 процената. Заправо се ради о развојној фази, када су мисаони процеси дејављајутета у бујању и свакодневном богаћењу а вербални искази детета нису довољно богати да испрате све мисаоне процесе. Такође су и говорни органи понекад недовољно развијени да испрате интересовања и потребе детета. Та фаза се брзо превазилази и јако је важно да нико не исправља дете и не освешћује муцање детету. Потребно га је стрпљиво саслушати, полако и ритмично разговарати са њим, играти се играма које укључују бројалице, разбрајалице, игре темпа и ритма .....а изнад свега, потражити савете логопеда. Ова фаза траје до месец дана а ако траје дужи онда је могуће да дете развија базу за развој правог муцања. Изразито је важно да се нико не руга детету и не упозорава га на нептавилности, јер дете говор може доживљавати као нелагоду и стрес.

У периоду између четврте и пете године је следећи критичан период у животу детета, када се услед интензивног друштвеног раздобља радозналост проширује, машта буја и у том периоду интензивног развоја и одрастања, такође може десити да се појави муцање са карактеристикама развојног муцања.

Одлазак у школу је трећи критичан период у детињству за појаву муцања.

УЗРОЦИ МУЦАЊА још увек нису потпуно дефинисани и сматра се интеракцијом унутрашњих фактора (наследност, конгениталне, стечене диспозиције) и спољашњих фактора (Страхови, стресови, велики захтеви од стране околине)...

ПРИМАРНО МУЦАЊЕ подразумева природну нефлуентност говора која се јавља у време савладавања и учења говора, док дете није свесно говора и не избегава га. Примарно муцање се разликује од физиолошког тј. развојног муцања по томе што траје дуже од њега, има фазе када се јавља и нестаје, погађа не само вокале и прве слоге речи већ и много више нефлуентности.

СЕКУНДАРНО МУЦАЊЕ је појава правог муцања кад је дете, особа, потпуно свесна свог говора. Симптоми су : општа мишићна напетост говорних органа а понекад и целог тела, често постојање тикова, забацивања главе , кривљења тела у једну страну ..... Потешкоће се јављају на сугласницима, , понављању гласова, дуге су паузе у говору.....

АКУТНО МУЦАЊЕ подразумева наглу појаву муцања. Присутна је у свим животним раздобљима, јавља се у критичним периодима живота и последица је појачане емотивне реакције услед неке трауме. Обично траје од 7 до 14 дана јер у том раздобљу још увек није дошло до аутоматизације говора.

У сваком од ових случајева, најсигурније је потражити савет логопеда јер је свако дете прича за себе са својим сопственим ритмом и темпом развоја.

Логопед Снежана Марић